

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 10.06.2002 59. vuosikerta Numero 2 Sivu 14

Vasikat kasvavat parhaiten maidolla

Vasikat kasvavat nopeasti, kun niitä juotetaan maidolla kolmen kuukauden ikään asti ja teollinen juottorehu korvataan maidolla. Samalla kuitenkin myös ruokintakustannukset kasvoivat huomattavasti.

MTT:n Pohjois-Pohjanmaan tutkimusasemalla selvitettiin, miten vasikoiden jatkettu maitojuotto onnistuu. Luonnonmukaisen kotieläintuotannon ehdot edellyttävät, että vasikoille juotetaan maitoa kolmen kuukauden ikään saakka. Vasikat jaettiin kolmeen ryhmään, joista kahden ryhmän eläimet saivat juoda vapaasti kylmää, muurahaishapolla hapatettua maitoa joko kahden tai kolmen kuukauden ikään saakka. Osa vasikoista sai juoda vapaasti kahden kuukauden ikään saakka, mutta kolmannen elinkuukauden ajan ne saivat hapatettua maitoa enää kaksi litraa päivässä. Kolmas vasikkaryhmä sai juoda lämmitettyä, tuoretta maitoa 3 kertaa 2 litraa päivässä kahden kuukauden ikään saakka. Kolmannen kuukauden ajan ne saivat 2 litraa maitoa päivässä.

Maitoa saaneita vasikoita verrattiin vasikoihin, jotka saivat teollista juomarehua neljä litraa (2 kertaa 2 litraa) päivässä kahden kuukauden ikään asti. Ayrshire- ja friisiläis-rotuiset sonnivasikat kerättiin paikallisilta maataloilta. Juottokoe käynnistettiin lyhyen siirtoruokinnan jälkeen, kun vasikat olivat kaksiviikkoisia. Vasikat saivat juottokauden aikana vapaasti väkirehua, jossa oli 75 % ohraa, 20 % rypsipuristetta ja 5 % kivennäistä sekä nurmisäilörehu ja heinää.

Rajoitettu juotto hidasti aluksi kasvua

Hapatettua maitoa vapaasti saaneet vasikat kasvoivat nopeimmin, ja rajoitetusti teollista juottorehua saanut ryhmä hitaimmin. Juoton rajoittaminen kolmannen elinkuukauden aikana ei vaikuttanut merkittävästi vasikoiden kasvunopeuteen. Juottokauden ajan hitaammin kasvaneiden, teollisella rehulla juotettujen vasikoiden elopaino oli 5 kuukauden iässä 141 kg. Ne painoivat selvästi vähemmän kuin hapatetulla maidolla vapaasti tai rajoitetusti juotetut (keskimäärin 174 kg) tai tuoreella maidolla juotetut (163 kg) vasikat.

Teollisen juottorehun korvaaminen maidolla ja juottokauden pidentäminen kuukaudella lisäsi huomattavasti ruokintakustannusta. Koska juottokauden aikana syntyvä rehukustannus on vain osa koko kasvatuskauden aikaisesta rehukustannuksesta, juottostrategien kannattavuusvertailuun palattiin eläinten teurastuksen jälkeen.

Erot säilyivät loppuruokinnassa

Alkuruokinnassa syntyneet ruokintakustannusten erot säilyivät teurastukseen asti. Rehukustannus oli suurin niillä sonneilla, jotka kuluttivat eniten juottorehua ja vastaavasti pienin vähiten syöneillä sonneilla. Rehujen hintana käytettiin tavanomaisesti tuotettujen rehujen verottomia hintoja. Myös alkuruokinnassa syntyneet erot elopainoissa säilyivät loppuun saakka. Niukasti juomarehua saaneet sonnit eivät pystyneet kuroma eroa umpeen.

Suurin teurastili maitojuotolla

Kolme kertaa 2 litraa maitoa kahden ensimmäisen kuukauden ajan ja 2 litraa kolmannen kuukauden aikana maitoa saaneet sonnit tuottivat keskimäärin parhaan ja kaksi kertaa 2 litraa teollista juomarehua saaneet sonnit heikoimman teurastilin. Tilityshinta määräytyi teuraspainon sekä ruhon lihakuuden ja rasvaisuuden perusteella. Niukasti juottorehua saaneiden sonnien teuraspainot jäivät keskimäärin 276 kiloon, minkä seurauksena korkein teuraspainoluokka (300 kg) jäi saavuttamatta. Jotta tämän ryhmän sonnit olisivat saavuttaneet keskimäärin 300 kg teuraspainon, olisi niiden ruokintaan kulunut noin 280 rehuyksikköä (noin 38 euroa) lisää. Kun teurastilistä vähennettiin rehukustannus, maitojuoton saaneilla vasikoilla teurastuoton ja rehukustannuksen sekä vasikan hankintahinnan erotus jäi pienemmäksi kuin teollisella juomarehulla ruokitun vasikkaryhmän.

Tarkasteltaessa eri maitojuottoja yksittäin havaitaan, että tuoreella maidolla rajoitetusti juotettujen vasikoiden tuottojen ja kustannusten erotus oli suurempi kuin teollisella rehulla juotettujen vasikoiden.

Janne Kiljala, Arto Huuskonen, Satu Valkama, Erkki Joki-Tokola ja Hannele Khalili, MTT

Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 2/2002: 14

janne.kiljala@mtt.fi

puh. (08) 2708 4510